

Sygn. akt III PK 5/08

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa K. M.

przeciwko Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu Spółce Akcyjnej o przywrócenie do pracy i zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 czerwca 2008 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 października 2007 r.,

- 1. oddała skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powód domagał się od pozwanego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. przywrócenia do pracy oraz zasądzenia wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy.

Wyrokiem z dnia 26 października 2007 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy z dnia 25 maja 2007 r. zasądzającego od pozwanego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. na rzecz powoda kwotę 17.730 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2006 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania.

Sąd drugiej instancji podzielił podstawy faktyczną i prawną wyroku Sądu pierwszej instancji. Sądy ustaliły, że z przyczyn za które odpowiada powód pracodawca utracił do niego zaufanie, a w konsekwencji wypowiedział mu umowę o pracę. Pozwany utracił zaufanie do powoda z powodu jego starań w celu sfałszowania protokołu z zebrania Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” z dnia 19 maja 2005 r. ażeby wprowadzić tam zapisy o objęciu powoda ochroną związkową, a następnie nakłaniania członków Komisji do składania fałszywych oświadczeń o tym, że uchwała o ochronie związkowej została podjęta.

Potwierdzone zostały także pozostałe przyczyny wypowiedzenia powodowi umowy o pracę. Sąd drugiej instancji, podobnie jak Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód opuścił bez usprawiedliwienia miejsce pracy w dniu 7 czerwca 2006 r. oraz, że korzystał dla celów prywatnych poza zakładem pracy z urządzeń i maszyn należących do pracodawcy.

Według Sądu drugiej instancji powyższe zachowania powoda dały pracodawcy uzasadnioną podstawę do utraty do powoda zaufania, a w konsekwencji wypowiedzenia mu umowy o pracę. Jednakże przy dokonywaniu wypowiedzenia powodowi umowy o pracę pracodawca sprzecznie z art. 167 § 1 k.p. odwołał powoda z urlopu wyłącznie w celu wręczenia mu wypowiedzenia umowy o pracę. Z tego tylko względu, pomimo zasadności wypowiedzenia umowy o pracę Sąd uznał za właściwe zastosowanie art. 45 § 2 k.p. i zaspokojenie odpowiedniego odszkodowania. Rozważając zarzuty apelacji powoda kwestionującej istnienie przesłanek nieuwzględnienia roszczenia o przywrócenie do

pracy Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu swego wyroku przedstawił ustalone okoliczności faktyczne, jako odpowiadające wynikom postępowania dowodowego.

Według Sądu drugiej instancji pozwany miał uzasadnione podstawy, aby utracić zaufanie do powoda z przyczyn wskazanych w wypowiedzeniu; przyczyny uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę były konkretne, rzeczywiste, uprzednie i prawdziwe. Pracodawca po uzyskaniu informacji o działaniach powoda stanowiących ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych zdecydował się na rozwiązanie z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. W tym celu zwrócił się do NSZZ „Solidarność” z zawiadomieniem o tym zamiarze. Uchwałą z dnia 24 listopada 2006 r. związek zawodowy stwierdził, że zarzuty stawiane powodowi nie powinny być podstawą do rozwiązania z powodem umowy o pracę w zaproponowanym trybie. Związek zawodowy wniósł o rozważenie możliwości przeniesienia wnioskodawcy na inną jednostkę lub w ostateczności rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem. Pracodawca dokonał zawiadomienia o zamiarze dokonania rozwiązania umowy o pracę i otrzymał w terminie zastrzeżenia organizacji związkowej. Konsultacja odniosła skutek, bowiem po przedstawieniu przez związek zawodowy zastrzeżeń pracodawca złagodził swoje stanowisko zgodnie z sugestiami zawartymi w piśmie NSZZ „Solidarność”. Sąd drugiej instancji uznał za chybiony zarzut, że przed podejmowaniem decyzji o wypowiedzeniu umowy o pracę pozwany powinien ponownie poprzedzić ją konsultacją związkową tym razem w trybie art. 38 k.p.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że do okoliczności przemawiających za niemożnością lub niecelowością przywrócenia pracownika do pracy należy m. in. poważny konflikt z przełożonym, zwłaszcza zawiniony przez pracownika. Z uwagi na istniejącą sytuację konfliktową oraz mając na względzie, że pracodawca z przyczyn uzasadnionych utracił zaufanie do pracownika pełniącego przecież funkcję kierowniczą, niecelowym było przywracanie powoda do pracy.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniósł powód żądając uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Skarga ma dwie podstawy.

W zakresie podstawy dotyczącej naruszenia przepisów prawa materialnego

skarga zarzuciła niewłaściwe zastosowanie art. 45 § 2 k.p. przez nieuwzględnienie żądania pracownika przywrócenia do pracy, pomimo, że było ono możliwe i celowe.

W zakresie podstawy dotyczącej naruszenia przepisów prawa procesowego zarzucono mające – według skarżącego - istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie: art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów oraz naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez „naruszenie zasady wszechstronnej oceny wiarygodności i mocy dowodów oraz przez brak ustosunkowania się w uzasadnieniu wyroku do twierdzeń i argumentów przedstawionych przez powoda w apelacji odnośnie niezasadności przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi jako całkowicie bezzasadnej, a także o zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 45 § 2 k.p. określona została szczególna kompetencja Sądu pracy ustalającego konsekwencje wypowiedzenia umowy o pracę z naruszeniem przepisów o wypowiedzeniu umów o pracę – Sąd pracy może zweryfikować żądanie pracownika o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach i nie uwzględnić tego żądania, a zamiast niego orzec o odszkodowaniu „jeżeli ustalą, że uwzględnienie takiego żądania jest niemożliwe lub niecelowe”.

W zaskarżonym wyroku Sąd drugiej instancji przedstawił jego podstawy, najpierw odnoszące się do konkretnego wydarzenia i faktów a następnie do ich zsyntetyzowania w ocenę o niecelowości uwzględnienia żądania powoda o przywrócenie do pracy; co odpowiada wymaganym w art. 45 § 2 k.p. przesłankom kompetencji sądu pracy.

Skarga kasacyjna w swej podstawie materialnoprawnej naruszenia art. 45 § 2 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie (subsumcję) przedstawia argumentację, która nie mieści się w regule subsumcyjnej, najogólniej biorąc polegającej na zgodności między ustalonym stanem faktycznym a zastosowaną do niego abstrakcyjną normą prawną. Tymczasem z przedstawionego w skardze

wyvodu argumentacyjnego wynika, że skarżący postawiony zarzut opiera nie na wnioskowaniu z faktów w zaskarżonym wyroku ustalonych, ale na kwestionowaniu ustaleń faktycznych stanowiących podstawę wyroku. Ograniczając tę analizę do rzeczy najistotniejszych należy stwierdzić, że wniosek Sądu o niecelowości uwzględnienia żądania powoda przywrócenia go do pracy wynika z ustalenia utraty zaufania pracodawcy w stosunku do powoda z przyczyn przez niego zawinionych, że usiłował on sprzecznie z prawdą przedstawić swe prawa do szczególnej ochrony przysługującej niektórym działaczom związkowym, że bezprawnie opuścił miejsce pracy i samowolnie korzystał dla celów prywatnych z urządzeń i maszyn należących do pracodawcy i wreszcie, że sytuacje te doprowadziły do zawinonego przez powoda konfliktu z pracodawcą. Natomiast skarżący nie kwestionuje subsumcyjnej odpowiedniości ustaleń faktycznych wyroku do jego oceny prawnej, poprzestając na niedopuszczalnym w tym zakresie zakwestionowaniu podstawy faktycznej wyroku.

Do powyższych uwag dotyczących wadliwości podstawy skargi kasacyjnej w konstrukcji jej zarzutów należy dodać, że skarżący, jak może się wydawać ze sposobu ujęcia zarzutu naruszenia art. 45 § 2 k.p., nie bierze pod uwagę zasad postępowania kasacyjnego, a w szczególności, że – stosownie do art. 398¹³ § 2 k.p.c. - w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Powyższe odnosi się także do drugiej podstawy skargi kasacyjnej, w ramach której skarżący zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym kwestionowanie dokonanej w zaskarżonym wyroku oceny dowodów (por. art. 398³ § 3 k.p.c.). Wreszcie niezrozumiałe jest w kontekście zarzutu „naruszenia zasady wszechstronnej oceny wiarygodności i mocy dowodów” wskazanie w skardze jako przepisu naruszonego – art. 328 § 2 k.p.c.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera analizę wszystkich wynikających z apelacji powoda kontrowersyjnych w sprawie aspektów stanu faktycznego i oceny prawnej. Sąd drugiej instancji nie tylko stwierdził bezzasadność apelacji, ale w obszernych wywodach przedstawił dlaczego uznał ustalenia faktyczne i rozważania prawne zawarte w wyroku Sądu pierwszej instancji za

prawidłowe.

Gdyby nawet założyć, że tak przedstawione podstawy wyroku Sądu drugiej instancji mogłyby być jeszcze bardziej sprecyzowane - to przecież z pewnością wyrażają one wszystkie istotne przesłanki rozstrzygnięcia. Nie wiadomo zatem na czym oparł skarżący swe przekonanie jakoby sugerowana przez niego niedoskonałość uzasadnienia wyroku, a więc uzasadnienia będącego aktem zaistniałym już po wydaniu orzeczenia, mogła mieć wymagany w art. 398³ pkt 2 k.p.c. istotny wpływ na wynik sprawy.

Z powyższych przyczyn wobec bezzasadności podstaw skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398¹⁴ k.p.c.